

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О ДИНАРИЗАЦИЈИ
ФИНАНСИЈСКОГ СИСТЕМА СРБИЈЕ**

Децембар 2015. године

Уводна напомена

Већа употреба динара у финансијском систему Србије и боља усклађеност валутне структуре прихода и расхода небанкарског сектора побољшале би степен финансијске стабилности земље, умањиле ризик од промене девизног курса у најрањивијим секторима привреде и повећале ефикасност монетарне политике. Да би се процес динаризације подржао, Народна банка Србије и Влада Републике Србије потписале су априла 2012. године *Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије*.

У складу с тим документом, Народна банка Србије и Влада Републике Србије обавезале су се да прате и анализирају кретање степена динаризације, као и да редовно извештавају јавност о употреби динара у домаћем финансијском систему. С тим циљем, Народна банка Србије тромесечно припрема и објављује *Извештај о динаризацији финансијског система Србије* као једно од помоћних средстава комуникације с јавношћу. Тим извештајем јавности се пружају на увид дешавања у сегменту динарског тржишта и указује на мере и активности које су тржишни учесници и регулаторни органи предузели, или ће предузети, ради подршке процесу динаризације. Приступ јавности тим информацијама омогућиће да се боље разуме неопходност заштите од ризика промене девизног курса, као и неопходност мера и активности које ће Народна банка Србије и Влада Републике Србије предузимати како би се процес динаризације финансијског система Србије подстакао.

Извештаји о динаризацији финансијског система Србије доступни су јавности на интернет презентацији Народне банке Србије (www.nbs.rs).

Стратегија динаризације

Стратегија динаризације у Републици Србији заснива се на активностима које се могу објединити у три међусобно повезана стуба.

Први стуб стратегије динаризације је најопштијег карактера, али је уједно и најважнији. Мере у оквиру овог стуба подразумевају активности усмерене ка успостављању макроекономског окружења које карактеришу ниска и стабилна инфлација, стабилан финансијски систем и одржив привредни раст.

Други стуб стратегије обухвата мере усмерене на активно промовисање динарских инструмената и тржишта, с посебним акцентом на развој тржишта динарских обвезница. Развој динарске криве приноса је важна окосница овог стуба.

Трећи стуб има за циљ унапређење заштите од постојећих девизних ризика у небанкарском сектору и дестимулисање даљег јачања тих ризика. Народна банка Србије ће предводити напоре у овој области, сарађујући с банкарским сектором на увођењу и развоју основних инструмената заштите од девизног ризика како на међубанкарском тржишту, тако и у пословању с клијентима.

СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ

млн – милион

млрд – милијарда

п.п. – процентни поен

Т – тромесечје

ХоВ – хартије од вредности

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

Садржај

I.	Динаризација финансијског система Србије	1
1.	Пласмани привреди и становништву	1
2.	Новоодобрени кредити привреди и становништву	2
3.	Депозити привреде и становништва	3
4.	Динарска и девизна штедња	4
5.	Јавни дуг	5
II.	Инструменти заштите од девизног ризика.....	7
1.	Своп аукције девиза Народне банке Србије.....	7
2.	Коришћење инструмената заштите од девизног ризика	8
	Преглед показатеља динаризације	9
	Методолошке напомене	10
	Списак графикана и табела	11

I. Динаризација финансијског система Србије

Према већини показатеља, степен динаризације финансијског система Србије наставио је да се повећава и у Т4 2015. године. Једино је учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву, и поред повећања новог динарског кредитирања, незнатно смањено.

1. Пласмани привреди и становништву

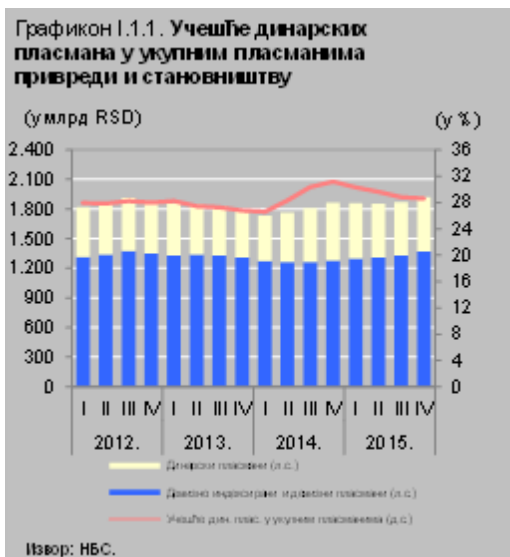
Степен динаризације финансијског система Србије, мерен учешћем динарских пласмана у укупним пласманима банака привреди и становништву, у Т4 2015. благо је смањен у односу на претходно тромесечје (за 0,2 п.п.) и крајем године је износио 28,6%. Међутим, ако се посматра по сталном курсу, степен динаризације је повећан за 0,2 п.п., на 28,9%.¹

Пласмани банака привреди и становништву су у Т4 забележили раст, који је био динамичнији у поређењу с претходним тромесечјем. Слично као и у претходном периоду, највећи део пласмана односи се на кредите привреди за финансирање обртних средстава, који се најчешће одобравају уз примену валутне клаузуле. Банке су одобравале и више динарских кредита за ту намену, али је то добрим делом неутралисано доспећем динарских кредита одобрених током 2014. године, у складу с Владином програмом субвенционисаних кредита.

Настављен је и раст валутно индексираних пласмана банака у инвестиционе кредите привреди, који се по правилу одобравају на дуже рокове доспећа, мада су током Т4 повећани и пласмани банака у динарске кредите за ову намену.

Наведена кретања условила су даље смањење учешћа динарских пласмана у укупним пласманима привреди у Т4 (са 19,6% на 19,3%), при чему је то смањење било мање изражено у поређењу с претходна три тромесечја.

Пласмани становништву наставили су раст и током Т4. То је првенствено резултат наставка раста динарских пласмана (за 7,4 млрд динара), пре свега услед појачаног одобравања готовинских кредита. Учешће динарских пласмана у укупним пласманима становништву је због тога наставило да расте и крајем Т4 је износило 42,8%, или за 0,2 п.п. више него на крају септембра. Посматрано по сталном курсу, то учешће је повећано за 0,6 п.п., на 43,5%.

¹ Обрачунато по курсу динара према еврау на дан 31. децембра 2014.

2. Новоодобрани кредити привреди и становништву

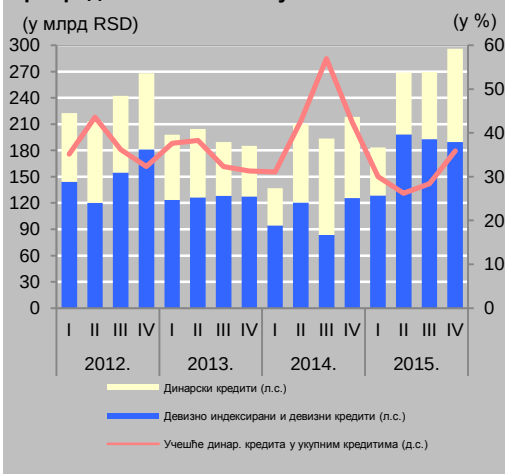
Банке су у Т4 одобриле више динарских, а мање девизних и валутно индексираних кредита него у Т3. Учешће динарских кредита у укупним новоодобраним кредитима привреди и становништву је због тога повећано за 7,5 п.п., на 35,9%.

Банке су у Т4 одобриле 296,0 млрд динара кредита привреди и становништву, што је за 26,5 млрд динара више него у Т3. При томе, износ новоодобраних кредита у динарима био је виши за 29,6 млрд динара него у Т3, чему је допринело и ублажавање монетарне политике и последични пад каматних стопа на задуживање у динарима.

Банке су привреди у Т4 одобриле већи износ кредита него у Т3. Више од три четвртине кредита привреди одобрено је у девизама или с валутном клаузулом. Учешће динарских кредита у укупним новоодобраним кредитима привреди и даље је скромно (22,6%), али је нешто веће у односу на претходно тромесечје (за 7,4 п.п.) због интензивнијег одобравања динарских кредита предузећима, махом за финансирање обртних средстава.

Износ новоодобраних кредита становништву у Т4 је такође повећан. Одобрено је кредита у износу од 77,3 млрд динара, што је за 9,2 млрд више него у Т3. Томе је у највећој мери допринео наставак раста динарских кредита, чије је учешће у укупним кредитима наставило да се повећава и износи 73,5%. Слично као и у претходном периоду, окосницу кредитирања становништва (60%) чине готовински кредити, који се по правилу одобравају у динарима. Стамбени кредити одобрени су у нешто нижем, а остали кредити у нешто вишем износу него у Т3 и на њих се односило око 13% и 23% новоодобраних кредита, респективно.

Графикон I.2.1. Учешће динарских кредита у новоодобраним кредитима привреди и становништву

3. Депозити привреде и становништва

Степен динаризації, мерен учешћем динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва, на крају Т4 је износио 27,2%, што је за 2,2 п.п. више него на крају Т3. Посматрано по сталном курсу, степен динаризації је био нешто виши (27,5%) због већег раста (за 2,6 п.п.) него у претходном тромесечју².

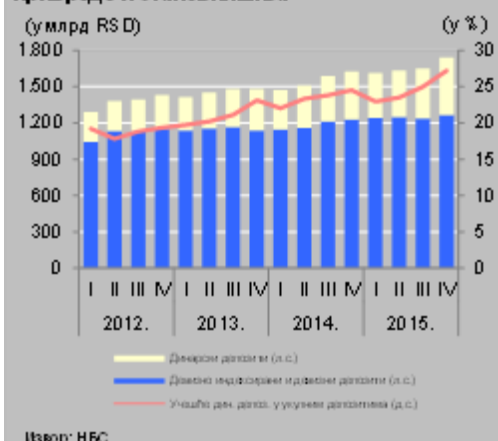
Депозити привреде и становништва су током Т4 повећани за 89,8 млрд динара и крајем децембра су износили 1.741,7 млрд динара. Расту депозита, који је уобичајен за ово доба године, погодовао је умерен опоравак кредитне активности, па су све категорије депозита забележиле раст.

Раст динарских депозита био је израженији од раста девизних депозита (61,1 млрд и 28,7 млрд динара, респективно). У оквиру динарских депозита највише су повећани депозити предузећа (44,7 млрд динара), што се доводи у везу с растом средстава на рачунима по виђењу и другим депозитима рочности до годину дана. Девизни депозити предузећа забележили су скромнији раст, што је смањило њихово учешће у укупним депозитима привреде.

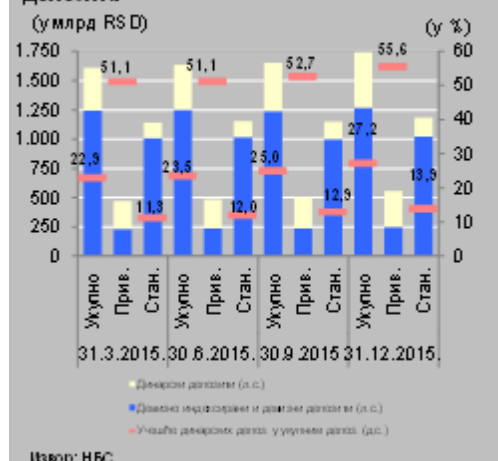
Депозити становништва су у Т4 повећани за 35,5 млрд динара. И поред тога што је динарска компонента ових депозита повећана у нешто мањем износу од девизне (16,4 млрд динара, наспрам 19,1 млрд динара), динарски депозити и даље исказују бржи раст. Због тога је настављено повећање њиховог учешћа у укупним депозитима (за 1,0 п.п., на 13,9%).

Раст динарских депозита становништва одређен је првенствено повећањем средстава на текућим рачунима грађана. И дугорочно депонована динарска средства становништва код банака су повећана, али у релативно мањој мери. Код девизних депозита становништва побољшана је рочна структура, с обзиром на то да је смањење тих депозита рочности до годину дана у потпуности неутралисано интензивнијим растом депозита положених на дуже рокове.

Графикон 1.3.1. Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва

Графикон 1.3.2. Секторска структура депозита

² Обрачунато по курсу динара према евра на дан 31. децембра 2014.

4. Динарска и девизна штедња

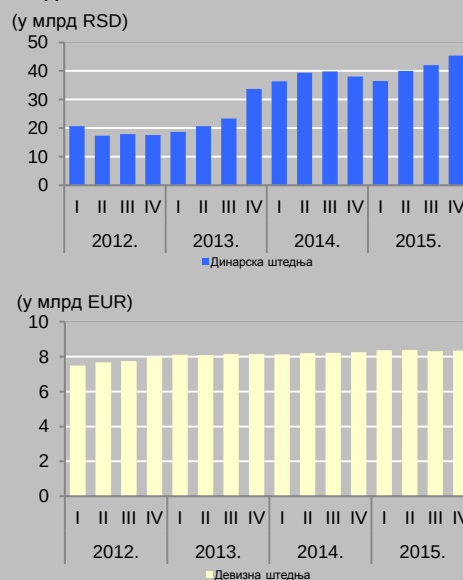
Динарска штедња је у Т4 наставила да расте из месеца у месец, док је девизна штедња остала готово непромењена у поређењу с претходним тромесечјем. Учешће динарске штедње у укупној штедњи је због тога повећано за 0,2 п.п., на 4,3%.

Дуг период ниске и стабилне инфлације и релативне стабилности курса динара, више каматне стопе и повољнији порески третман у односу на девизну штедњу допринели су наставку раста динарске штедње у Т4. Крајем децембра динарска штедња је износила 45,4 млрд динара, што је за 3,3 млрд динара, или 7,9%, више него крајем септембра. Целокупан раст динарске штедње резултат је раста штедње положене на рок дужи од једне године, при чему се, као и у Т3, највећи део тог раста односи на штедњу по виђењу. Динарска штедња положена на рокове краће од годину дана остала је непромењена у односу на крај септембра.

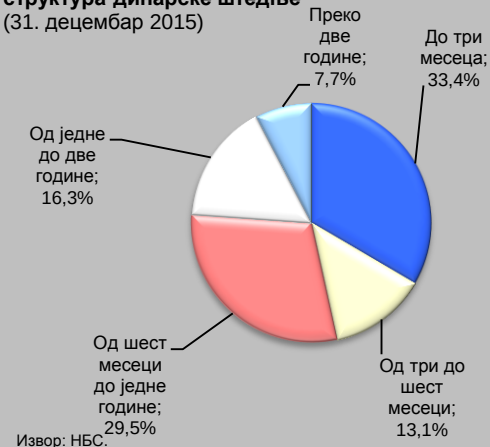
У рочној структури динарске штедње и даље преовлађује штедња на рокове краће од годину дана (76,1%), од чега се највећи део односи на штедњу орочену на период од шест месеци до годину дана (38,8%) и депозите по виђењу (30,0%). Међутим, наставља се повећање учешћа динарске штедње дужих рочности. Крајем Т4 то учешће је износило 23,9%, или за 5,9 п.п. више него крајем претходног тромесечја.

Након смањења у Т3, девизна штедња је у Т4 забележила скроман раст (за 29,1 млн евра), тако да је крајем децембра износила 8.339,2 млн евра.³ Више од две трећине укупне девизне штедње односи се на депозите с роком доспећа до годину дана, мада се већ неко време бележи побољшање у погледу продужења рочности штедних улога. Грађани су у Т4 смањили износе штедње положене на рокове до годину дана (за 39,9 млн евра). Слично као у Т3, највише је смањен износ штедних улога положених на рокове од шест до дванаест месеци (за 77,9 млн евра), што је ублажено растом девизне штедње по виђењу (43,8 млн евра). Штедња на рокове дуже од годину дана је повећана (за 59,1 млн евра) услед раста штедње положене на рок од једне до две године (57,7 млн евра).

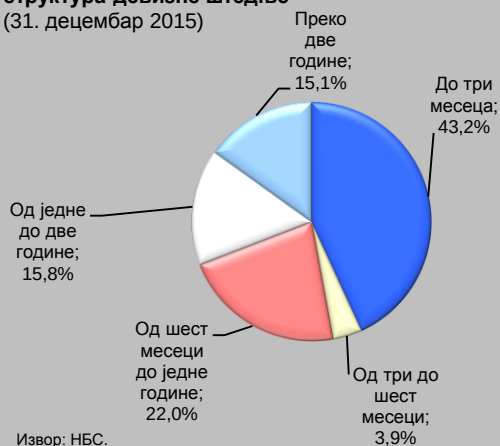
Графикон I.4.1. Динарска и девизна штедња

Графикон I.4.2. Рочна структура динарске штедње (31. децембар 2015)

Графикон I.4.3. Рочна структура девизне штедње (31. децембар 2015)

³ Без штедње нерезидената.

5. Јавни дуг

Држава је током Т4 повећала износ задужења у динарима и у страној валути. Динарски део дуга је повећан у нешто већој мери (5,6% наспрам 4,5%, респективно), па је учешће тог дела дуга у укупном јавном дугу у односу на Т3 повећано за 0,2 п.п. и износи 22,2%.

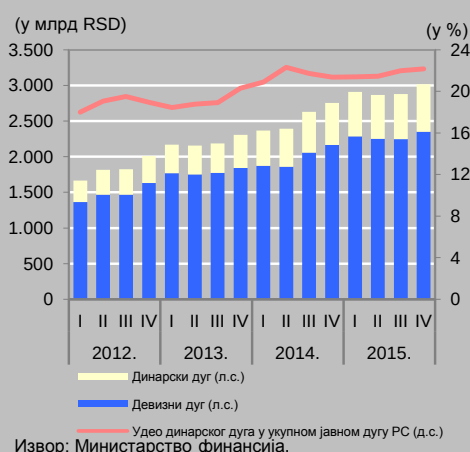
Јавни дуг је крајем Т4 износио 3.017,5 млрд динара, или за 136,0 млрд динара више него крајем претходног тромесечја. Пораст јавног дуга резултат је раста и динарског и девизног дела јавног дуга (за 35,3 млрд динара и 100,7 млрд динара, респективно).

Раст динарског дела јавног дуга добрим делом је последица задуживања државе на домаћем тржишту капитала продајом дугорочних ХоВ (13,3 млрд динара). Јавни дуг је повећан и по основу Програма о измени и допуни Програма мера за измиривање захтева регистрованих пољопривредних газдинстава на основу права на подстицаје у пољопривреди у 2015. години (10,1 млрд динара) и усклађивања пензија корисника војних пензија остварених до 31. децембра 2007. године (10,0 млрд динара).

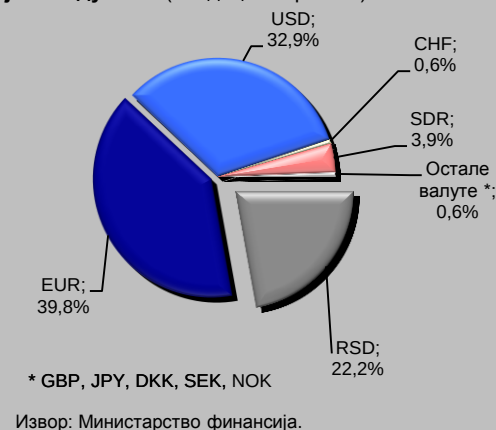
Девизни део јавног дуга такође је повећан. Највећи раст односи се на део јавног дуга у еврима (за 201,8 млн евра), пре свега по основу преузимања дуга појединих јавних предузећа.⁴ Повећано је и задуживање код међународних кредитора попут Европске инвестиционе банке – за подршку малим и средњим предузећима и Европске банке за обнову и развој – за подршку агенције за осигурање депозита, као и стање државних ХоВ емитованих у еврима (за 41,2 млн евра). Раст дуга у еврима донекле је ублажен отплатом дуга по основу старе девизне штедње грађана, отплате кредита узетих код домаћих банака и међународних финансијских организација, а дуг је смањен и по основу државних гаранција појединих домаћих предузећа.

Јавни дуг у доларима је такође порастао (101,5 млн долара), највећим делом по основу кредита узетих од Кине за финансирање пројеката у енергетици и изградњу инфраструктуре. Као последица наведених кретања, у условима и даље изражених међувалутних промена (слабљење евра у односу на долар), у структури укупног јавног дуга смањено је учешће дела јавног дуга у еврима (за 0,4 п.п., на 39,8%), а повећано учешће дуга у динарима

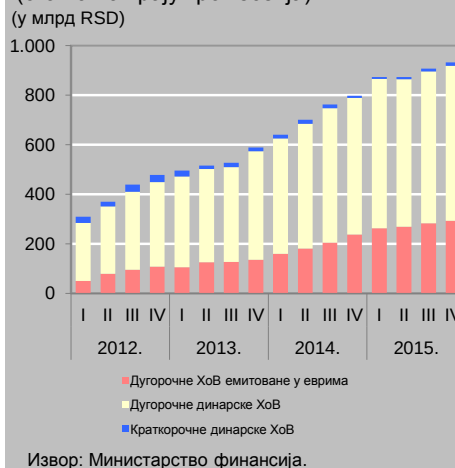
Графикон I.5.1. Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу

Графикон I.5.2. Валутна структура јавног дуга РС (31. децембар 2015)

Графикон I.5.3. Рочна структура државних ХоВ емитованих на домаћем финансијском тржишту (стања на крају тромесечја)

⁴ Држава је крајем године преузела дуг Србијагаса према НИС-у у износу од 192,2 млн евра, али је део овог дуга крајем године отплаћен, па је стање тог дуга на дан 31. децембра 2015. износило 153,8 млн евра.

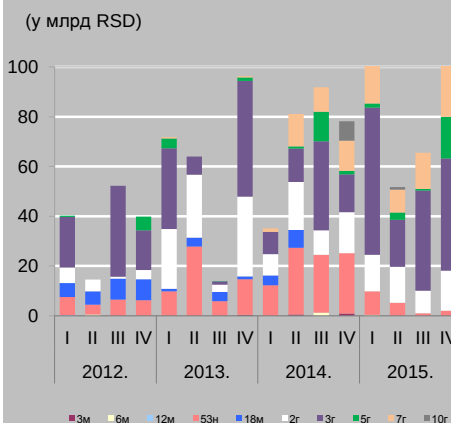
(за 0,2 п.п., на 22,2%) и доларима (за 0,3 п.п., на 32,9%).

По основу ХоВ емитованих на домаћем тржишту, јавни дуг је крајем Т4 износио 932,8 млрд динара, што је за 25,8 млрд више него на крају Т3. Држава се на том тржишту претежно ослањала на емитовање динарских ХоВ, па је износ јавног дуга по том основу повећан за 16,4 млрд динара. Од тог износа, већи део се односи на повећање дуга по основу ХоВ рочности дужих од годину дана (13,3 млрд динара). Услед тога, учешће ових ХоВ у портфељу динарских државних ХоВ емитованих на домаћем тржишту и даље је доминантно (97,8%), мада се смањује треће тромесечје заредом (за 0,4 п.п.).

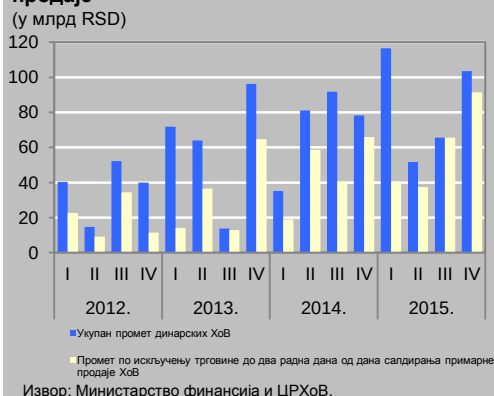
По основу девизних државних ХоВ емитованих на домаћем тржишту, јавни дуг је повећан за 41,2 млн евра и на крају Т4 је достигао 2.403,9 млн евра. Портфељ државних девизних ХоВ и даље чине искључиво ХоВ рока доспећа преко годину дана. Промет динарских државних ХоВ на секундарном тржишту у Т4 је износио 103,9 млрд динара, или за 38,4 млрд (58,0%) више него у Т3. То је првенствено резултат већег трговања обвезницама свих иницијалних рочности, а највише рочности пет (за 16,1 млрд динара) и седам година (за 8,0 млрд динара). У структури секундарног трговања трговало се искључиво државним ХоВ иницијалне рочности дуже од годину дана. Као и обично, највећи део трговања односио се на ХоВ рочности три године (43,8%), док је у знатном износу трговано и ХоВ рочности седам година (21,7%). Промет динарских ХоВ на секундарном тржишту непосредно након салдирања примарног трговања још је релативно скроман у околностима малог броја аукција и скромног обима емисија динарских дугорочних државних ХоВ. Обим таквог трговања у Т4 је износио 12,1 млрд динара, од чега је највећи део реализован у октобру, након аукције петогодишњих динарских ХоВ. По искључењу овог износа, секундарни промет је износио 91,8 млрд динара, што је највећи износ од почетка 2012. године.

Са становишта динаризації, од посебног значаја је укључивање дугорочних државних ХоВ у трговање на Београдској берзи у новембру 2015. На тај начин је проширена база инвеститора у државне ХоВ, што доприноси ликвидности секундарног тржишта државних ХоВ, али и развоју осталих финансијских инструмената на тржишту капитала. Од 12. новембра 2015, када су ове ХоВ укључене на Прајм листинг Београдске берзе, до краја те године укупан промет динарских државних ХоВ на овом тржишту износио је 350,6 млн динара, а девизних 10,4 млн евра.

Графикон I.5.4. Секундарни промет динарских државних ХоВ

Графикон I.5.5. Секундарни промет динарских државних ХоВ по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања примарне продаје

II. Инструменти заштите од девизног ризика

1. Своп аукције девиза Народне банке Србије

Народна банка Србије је у Т4 наставила да организује редовне тромесечне и двонедељне своп аукције девиза.

У Т4 је организовано 26 редовних тромесечних своп аукција девиза, на којима је Народна банка Србије своп продала и своп купила по 26,0 млн евра.

Народна банка Србије је организовала и 26 редовних двонедељних своп аукција девиза, на којима је своп продала и своп купила по 106,0 млн евра, што је за 55,0 млн мање него у претходном тромесечју (161,0 млн евра). Највећи обим реализације забележен је у децембру, када је Народна банка Србије своп продала и своп купила по 72,0 млн евра.

На свим аукцијама које је организовала Народна банка Србије је своп продавала и своп куповала исти износ девиза, и то с позитивном разликом у своп поенима, што потврђује да постоји интерес за развој међубанкарске своп трговине, односно међубанкарског своп тржишта у земљи.

Ради управљања својом ликвидношћу, банке су у току Т4 закључиле 22 међубанкарске своп трансакције купопродаје девиза за динаре, чија је укупна вредност 99,5 млн евра. Просечна пондерисана рочност ових трансакција била је седам дана.

Табела II.1.1. Своп трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци
(у млн EUR)

Тромесечје	Своп продаја девиза	Своп куповина девиза
2014.		
T1	18,0	18,0
T2	31,0	31,0
T3	65,0	65,0
T4	66,0	66,0
Укупно 2014.	180,0	180,0
2015.		
T1	146,5	146,5
T2	53,0	53,0
T3	181,0	181,0
T4	132,0	132,0
Укупно 2015.	512,5	512,5

Извор: НБС.

Табела II.1.2. Своп трансакције Народне банке Србије у 2015. години, месечни подаци
(у млн EUR)

Месец	Своп продаја девиза		Своп куповина девиза	
	3М	2Н	3М	2Н
Јануар	3,0	53,0	3,0	53,0
Фебруар	0,0	39,5	0,0	39,5
Март	12,0	39,0	12,0	39,0
Укупно Т1	15,0	131,5	15,0	131,5
Април	0,0	22,0	0,0	22,0
Мај	0,0	11,0	0,0	11,0
Јун	14,0	6,0	14,0	6,0
Укупно Т2	14,0	39,0	14,0	39,0
Јул	8,0	55,0	8,0	55,0
Август	2,0	60,0	2,0	60,0
Септембар	10,0	46,0	10,0	46,0
Укупно Т3	20,0	161,0	20,0	161,0
Октобар	2,0	33,0	2,0	33,0
Новембар	6,0	19,0	6,0	19,0
Децембар	18,0	54,0	18,0	54,0
Укупно Т4	26,0	106,0	26,0	106,0
Укупно 2015.	75,0	437,5	75,0	437,5

Извор: НБС.

2. Коришћење инструмената заштите од девизног ризика

Током Т4 резиденти су с банкама углавном закључивали трансакције терминске куповине девиза за динаре (укупно 189,1 млн евра, што је за 53,5 млн евра више него у Т3).

Учешће терминске куповине девиза у укупној куповини девиза резидената од банака у Т4 је износило 6,1% (4,9% у претходном тромесечју) и било је највише у октобру – 7,3%. Укупно 17 домаћих предузећа је у Т4 користило могућност заштите од девизног ризика путем закључивања ове врсте трансакција с банкама. Просечна пондерисана рочност терминске куповине девиза износила је 16 дана, при чему је најдужа просечна пондерисана рочност забележена у новембру – 19 дана. Просечна вредност уговора о терминској куповини девиза резидената износила је 0,7 млн евра.

У погледу валутне структуре терминске куповине девиза, доминантно је било учешће америчког долара – 93%. Учешће евра је износило 7%.

У Т4 су забележене четири трансакције терминске продаје девиза од стране резидената, укупне вредности 0,2 млн евра и просечне рочности 40 дана.

Табела II.2.1. Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци

Тромесечје	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној продаји у %
2014.						
T1	134,6	15	5,6	-	-	-
T2	122,7	13	4,6	0,3	11	0,0
T3	89,7	17	3,5	-	-	-
T4	83,0	19	2,7	0,5	49	0,0
Укупно 2014.	430,0	24	5,0	0,8	39	0,0
2015.						
T1	102,0	13	4,1	0,4	54	0,0
T2	104,3	19	3,8	0,7	104	0,0
T3	135,6	18	4,9	0,2	84	0,0
T4	189,1	16	6,1	0,2	40	0,0
Укупно 2015.	531,0	16	4,8	1,5	77	0,0

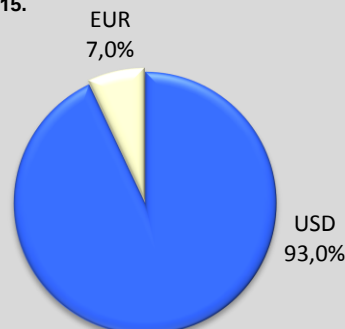
Извор: НБС.

Табела II.2.2. Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2015. години, месечни подаци

Месец	Терминска куповина резидената			Терминска продаја резидената		
	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној куповини у %	Износ у млн EUR	Просечна пондерисана рочност у данима	Учешће у укупној продаји у %
Јануар	30,0	11	3,7	0,0	-	-
Фебруар	42,5	13	5,6	0,2	50	0,0
Март	29,5	15	3,2	0,2	62	0,0
Укупно Т1	102,0	13	4,1	0,4	54	0,0
Април	34,2	19	3,8	0,3	98	0,0
Мај	19,7	15	2,5	0,2	112	0,0
Јун	50,3	19	4,7	0,1	106	0,0
Укупно Т2	104,3	19	3,8	0,7	104	0,0
Јул	47,7	17	4,8	0,0	-	-
Август	45,5	21	5,4	0,2	84	0,0
Септембар	42,4	57	4,6	0,0	-	-
Укупно Т3	135,7	18	4,9	0,2	84	0,0
Октобар	69,5	16	7,3	0,0	-	0,0
Новембар	34,3	19	3,7	0,0	-	0,0
Децембар	85,3	15	6,9	0,2	40	0,0
Укупно Т4	189,1	16	6,1	0,2	40	0,0
Укупно 2015.	531,0	16	4,8	1,5	77	0,0

Извор: НБС.

Графикон II.2.1. Валутна структура девизних форвард трансакција резидената с банкама у Т4 2015.

Извор: НБС.

Табела А. Преглед показатеља динаризації
(у %)

Период*	Учешће динар. пласмана у укупним пласманима, постојећи послови			Учешће динар. кредита у укупним кредитима, нови послови**			Учешће динар. депозита у укупним депозитима, постојећи послови			Учешће динарске штедње у укупној штедњи становништва	Учешће динарског дела јавног дуга у укупном јавном дугу
	Привреда	Становништво	Укупно	Привреда	Становништво	Укупно	Привреда	Становништво	Укупно		
2008.	33,8	22,2	29,2				50,3	12,5	27,6	2,5	2,6
2009.	26,2	22,1	24,7				52,5	10,9	25,6	2,1	12,8
2010.	32,2	27,6	30,5	41,8	50,5	43,4	45,0	8,5	19,8	1,8	14,6
2011.	27,3	32,6	29,2	33,3	44,0	36,0	44,9	10,1	21,5	2,4	16,1
2012.	24,2	35,1	28,0	31,0	59,6	36,5	43,9	8,8	19,3	1,9	19,1
2013.	20,0	37,9	26,8	24,7	63,6	35,0	52,4	11,5	23,1	3,5	20,3
2014.	25,0	41,0	31,2	33,2	71,7	44,2	53,6	12,3	24,5	3,7	21,4
2015.	19,3	42,8	28,6	16,8	67,8	30,3	55,6	13,9	27,2	4,3	22,2
2015. Јан.	23,9	39,7	30,2	20,1	65,2	30,5	52,2	11,1	22,8	3,5	20,1
Феб.	24,3	40,5	30,7	14,4	65,4	29,1	52,0	11,3	23,0	3,5	21,2
Март	23,4	40,8	30,3	15,2	61,7	30,3	51,1	11,3	22,9	3,5	21,4
Апр.	23,1	41,1	30,3	9,6	59,3	22,6	49,6	11,6	22,7	3,7	21,3
Мај	22,5	41,1	30,1	12,8	67,2	30,1	49,4	11,8	22,8	3,7	21,1
Јун	21,7	41,5	29,6	14,2	67,3	26,8	51,1	12,0	23,5	3,8	21,5
Јул	21,1	41,9	29,5	11,2	66,3	24,7	54,2	12,6	24,9	3,9	21,2
Авг.	20,4	42,2	29,2	15,6	69,7	30,1	54,7	12,7	25,2	4,0	21,3
Септ.	19,6	42,6	28,8	19,3	67,5	31,4	52,7	12,9	25,0	4,1	22,0
Окт.	19,4	42,6	28,8	16,9	74,1	34,1	54,1	12,7	25,5	4,0	22,1
Нов.	19,2	42,8	28,7	25,3	75,1	40,0	54,5	13,0	25,8	4,2	22,1
Дец.	19,3	42,8	28,6	24,2	71,7	34,4	55,6	13,9	27,2	4,3	22,2

* Показатељи се односе на крај периода, уколико није наведено другачије.

** Показатељи су добијени на основу података о износу новоодобрених кредита банака у току периода. Показатељи за 2010. годину односе се на период септембар–децембар 2010.

Методолошке напомене

1. Под пласманима се подразумевају динарски и девизни (у које су укључени и валутно индексирани) кредити, дати депозити, ХоВ, акције предузећа и потраживања по каматама и накнадама. Динарски пласмани су пласмани одобрени у динарима без девизне клаузуле. Под девизном клаузулом се подразумева валутна клаузула у смислу закона којим се уређује девизно пословање, као и свака друга клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.
2. Пласмани су исказани по бруто принципу, што значи да нису умањени за исправке вредности. При искључивању ефеката курса узет је у обзир курс динара према евр, швајцарском франку и америчком долару.
3. Према методологији Европске централне банке, у категорију новоодобрених кредита укључују се и репрограмирани кредити.
4. У складу с методологијом Европске централне банке, у сектор становништва укључене су непрофитне институције које пружају услуге становништву и предузетници.
5. Депозити обухватају динарске и девизне (у које су укључени и валутно индексирани) депозите.

Списак графикана и табела

Графикони

I.1.1.	Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву	1
I.1.2.	Секторска структура пласмана	1
I.2.1.	Учешће динарских кредита у укупним новоодобраним кредитима привреди и становништву	2
I.3.1.	Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва	3
I.3.2.	Секторска структура депозита	3
I.4.1.	Динарска и девизна штедња	4
I.4.2.	Рочна структура динарске штедње (31. децембар 2015)	4
I.4.3.	Рочна структура девизне штедње (31. децембар 2015)	4
I.5.1.	Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу	5
I.5.2.	Валутна структура јавног дуга РС (31. децембар 2015)	5
I.5.3.	Рочна структура државних ХоВ (стања на крају тромесечја)	5
I.5.4.	Секундарни промет динарских државних ХоВ	6
I.5.5.	Секундарни промет по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања ХоВ	6
II.2.1.	Валутна структура девизних форвард трансакција резидената с банкама у Т4 2015.	8

Табеле

II.1.1.	Своп трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци	7
II.1.2.	Своп трансакције Народне банке Србије у 2015. години, месечни подаци	7
II.2.1.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама, тромесечни подаци	8
II.2.2.	Девизне терминске трансакције резидената с банкама у 2015. години, месечни подаци	8
А	Преглед показатеља динаризације	9